

327. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1947. szeptember 26.)

Vonatkozással 105 számú rejteltáviratára.

Ramadier-nél valamint Coulet vezértitkárnál múlt héten szorgalmaztam Magyarország felvételének támogatását. Coulet ezt kilátásba helyezte, hivatkozással Franciaország kívánságára:

Egyesült Nemzetek univerzális legyen.

KÜM irattára. Párizsi táviratok (eredeti tisztázat)

328. A FRANCIA KÜLÜGYMINISZTERIUM KONFERENCIATITKÁRSÁGA KÁROLYI MIHÁLYHOZ

(Párizs, 1947. szeptember 29.)

AIDE-MEMOIRE

Par un aide-mémoire en date du 19 septembre la Légation de Hongrie a bien voulu faire savoir au Ministère des Affaires Etrangères que le Gouvernement hongrois avait présenté au Secrétaire général de l'ONU une demande d'admission de la Hongrie comme membre des Nations Unies.

Le Ministère a l'honneur de faire savoir à la Légation que la Délégation française au Conseil de Sécurité appuiera la candidature de la Hongrie,

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (eredeti)

*

Feljegyzés

Szeptember 19-i keltezésű feljegyzésében a Magyar Követség volt szíves tudatni a Külügyminisztériummal, hogy a magyar kormány az ENSZ főtitkárának átadott egy kérelmet Magyarországnak az Egyesült Nemzetek tagjaként való elismerése tárgyában.

A Minisztériumnak van szerencséje tudatni a Követséggel, hogy a Biztonsági Tanács francia delegációja támogatja Magyarország jelöltségét.

329. KÁROLYI MIHÁLY MIHÁLYFI ERNŐHÖZ¹

(Párizs, 1947. szeptember)

Először én adtam elő a magyarországi helyzetet a választással kapcsolatban. Nem szükséges, hogy részletezzem, mit mondtam, hiszen kézenfekvő, hogy mindazokat a dolgokat, amelyek kedvezőek a demokrácia szempontjából, elmondtam. Azután szinte szájába adtam a nagykövetnek, hogy mondja el azokat a kritikákat, amelyek kurzálnak. Nem kis csodálkozásomra, egyáltalán nem reflektált a választások témájára,² nem tett fel kérdéseket, kifogásokat sem említett.

Ezután feltettem azt a kérdést, hogy hogyan tekinti azt a gazdasági közeledést, amelynek a körvonalai máris láthatók a dunai államok között: a hároméves terv Magyarországon, ötéves terv Jugoszláviában, vámhatárok megszüntetése Jugoszlávia és Bulgária között, Jugoszlávia és Albánia között, és továbbmenőleg az a tény, hogy Romániában sike-

rült az inflációt megállítani, és ezáltal megvan a lehetőség arra, hogy Magyarország, Jugoszlávia és Bulgária is gazdaságilag egymáshoz kapcsolódhassanak.

Chauvel azt válaszolta, hogy örül ennek a folyamatnak és kérdezte, hogy Csehszlovákiában is lehetséges lesz-e hasonló gazdasági nexusokat létesíteni. Azt válaszoltam, hogy egyelőre nem, de hogy úgy hiszem, hogy amint Csehszlovákiában megejtettek a választások, akkor erről is lehet szó. Megkérdeztem Chauvelt, nem nézi-e aggállyal ezeket a tömörüléseket, és vajon ő is azon franciák nézetét vallja, akik szerint ez nem veszélyes?

Chauvel azt felelte erre, hogy ilyen gazdasági alakulatot, amelynek velejárója politikai közeledés is lenne, szívesen üdvözlölné. Természetesen csak akkor, hogy ha ez nem jelentené ennek a blokknak izolálását a Nyugattól. Egy ilyen politikai tömörülés több függetlenséget biztosítana az egyes államoknak - mondotta -, és Franciaország egy ilyen dunai alakulaton keresztül könnyebben tudná a Szovjetunióval összeköttetéseit fenntartani és újakat létesíteni.

Áttérve a világpolitikára, örvendetesnek mondotta, hogy az oroszok ratifikálták a békeszerződéseket. Ezáltal egy jobb atmoszféra teremődött a londoni novemberi négyhatalmi konferenciára. Még november előtt a külügyminiszterek helyettesei össze fognak ülni Londonban, hogy előkészítsék a külügyminiszterek konferenciáját. *Azt a tény, hogy az oroszok elfogadták a meghívást, London biztató jelnek tekinti*, és bár nem hiszi, hogy novemberben már lehetséges lesz egy végleges megegyezés az oroszok és amerikaiak között, végleges szakítás sem lesz valószínűleg, és a tárgyalások elnapoltatnak majd. Az oroszok igyekeznek húzni a tárgyalásokat, mert biztosan számítanak egy amerikai gazdasági krízisre, és akkor akarnak megállapodni végleg az USA-val, mikor az szorult helyzetben lesz. Chauvel azonban nem hisz egy súlyos amerikai krízisben, és azt hiszi, hogy az oroszok elméleti elgondolásokban hisznek és azok alapján cselekszenek. (Én magam is azt tartom, hogy a súlyos krízisre való számítás tévedésekre adhat okot, mert ha bekövetkezne, az USA hitleri módszerekhez folyamodna, amelyek a háborús esélyeket fokoznák, és ez semmiképpen sem kívánatos.)

A most lefolyt londoni konferenciára vonatkozólag azt mondotta Chauvel, hogy ők nem vártak semmit ettől. Az amerikaiaknak azonban megmondották, hogy egyedül a *termelési* program megállapítása még nem megoldás a németkérdéshez, ha előzetesen nem állapítják meg a *szétosztás* kérdését. Londonban a franciák kifejezést adtak annak, hogy ebből az álláspontból nem engedhetnek.

Angliában a helyzet nagyon komoly - mondotta. A Labour Party erősen veszít a népszerűségből, azonban nem a konzervatívok javára. Nincs kizárva, hogy Bevin lesz a miniszterelnök, és talán Dalton a külügyminiszter. Az angolok nagyon el vannak keseredve Amerikának a shylocki politikája miatt.

Chauvel azt is mondotta, hogy reméli, hogy a békeállapot helyreállítása Kelet-Európában lehetővé fogja tenni az utasforgalom intenziválódását Magyarország és Franciaország között. Én megemlítettem, hogy magyar-francia kultúregyezmény áll aláírás előtt, amit ő meglelégedéssel vett tudomásul.

Chauvel ezután hangoztatta, hogy valamennyi gondolkodó és irányadó franciától azt fogom hallani beszélgetéseim[m] során, amit tőle is hallhatok, hogy Franciaország tudatában van annak, hogy missziója van Európában és azt nem fogja feladni.

Ehhez a magam részéről csak annyit akarok hozzáfűzni, hogy én nem hiszem, hogy a franciák minden ökölrázásuk ellenére valamit is el tudjanak érni a németkérdésben. A hiba ott történt, hogy a franciák feltétel nélkül belementek a Marshall-terv megtárgyalásába, és most utólag nem tudják igényeiket érvényesíteni az amerikaiaknál. A francia külpolitika egyébként azért olyan erőten, mert belpolitikailag és gazdaságilag képtelen a mai francia kormány eredményeket elérni és energiára szert tenni. A kormány nem

tudja megszerezni a földművestől a búzát, nem tudja a szénbányák hozadékát kellőképpen növelni, nem tudja a teaurált tőkét előcsalni, és végül nem tud a fekete piac ellen sem fellépni. A kormány tagjai pártkülönbség nélkül a kapitalista vezetőkörök által sugallt antibolsevista propaganda hatása alatt állnak, és jobban félnek az ún. „bolsevista veszélytől”, mint a német veszélytől és attól, hogy az Észak-amerikai Egyesült Államok felépítik Franciaország konkurenseként a nyugatnémet gazdasági apparátust. Ezzel a politikával Franciaország mesterségesen elválasztatik attól a Szovjetuniótól, amellyel való szövetkezés még néhány képzett és őszinte jobboldali francia külpolitikai szakértő szerint is feltétlenül szükséges.

PIL 283. f. 12/109. ó. e. (egykorú másolat)

¹ Ez a jelentés, mint a hasonló jelzet alatt található, az SZDP levéltárában maradt meg. A párttitkárság jegyzete: „Szakasits elvtárs a Külügyminisztériumtól »Károlyi követ beszélgetése Chauvel főtitkárral a Quai d'Orsay-n« címmel a következő jelentést kapta.” Szeptember 6-i jelentése szerint a látogatás szeptember első hetében történt.

² A nagy vihart kavart 1947. augusztusi „kék cédulás” választásról van szó.

330. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. október 1.)

Tárgy: Sipos Béla vk. őrnagy ügye

Fenti számú rendeletre tisztelettel jelentem, hogy az abban foglaltakat nevezett tudomására hoztam, aki arra azonban eddig választ nem adott.

MOL XIX-J-30-a 22. doboz (másodpéldány)

331. KÁROLYI MIHÁLY TÁVIRATA A MAGYAR KÜLÜGYMINISZTERIUMHOZ

(Párizs, 1947. október 1.)

Francia Külügyminisztérium jegyzékben értesített, hogy szeptember 25-i intervenciómra jóindulatúlag támogatja Magyarország felvételi kérését Egyesült Nemzetekbe.

KÜM irattára. Párizsi táviratok (eredeti tisztázat)

332. KÁROLYI MIHÁLY MOLNÁR ERIKHEZ

(Párizs, 1947. október 2.)

Hivatkozással Miniszter Úr fenti számú rendeletére tisztelettel jelentem, hogy Szakasits György követségi tanácsos fenti rendelet vételét megelőzőleg már megszüntette Haraszi Emilnek a követség kulturális szolgálata keretén belül való foglalkoztatását, amennyiben a hivatal átvételének kezdetétől fogva aktákat reá nem szignált, és felkérte őt arra, hogy a követség épületében hivatalt ne tartson. Haraszi Emil a júniustól augusztusig terjedő időben egy régebben Jánossy múzeumi elnök úrtól kapott megbízás értelmében csupán kutatómunkát végzett a francia könyvtárakban, és egy, a követség által is felhasznált francia kulturális és publicisztikai címjegyzék összeállítását végezte. A rendelet vétele után Haraszi Emil hivatali szobáját végleg átadta, és a követséggel kapcsolatos működését teljesen megszüntette.